

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv nende äriühingute aktsionäride hääleõiguse kohta, mille registreeritud asukoht on liikmesriigis ja mille aktsiatega kaubeldakse reguleeritud turul, ning direktiivi 2004/109/EÜ muutmise kohta”

KOM(2005) 685 lõplik — 2005/0265 (COD)

(2006/C 318/06)

31. jaanuaril 2006 otsustas nõukogu vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 95 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv nende äriühingute aktsionäride hääleõiguse kasutamise kohta, mille registreeritud asukoht on liikmesriigis ja mille aktsiatega kaubeldakse reguleeritud turul, ning direktiivi 2004/109/EÜ muutmise kohta”.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsiooni arvamus võeti vastu 20. juulil 2006. Raportöör oli hr CASSIDY.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 429. istungjärgul 13.–14. septembril 2006 (13. septembri 2006 istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 83, vastu hääletas 9, erapooletuks jäi 18.

1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee järeldused ja soovitused

1.1 EMSK tervitab komisjoni ettepanekut, sest piiriülese hääletamise tõkked moonutavad ühtset turgu.

1.2 Aktsiate blokeerimine, s.o kohustus aktsiad deponeerida või blokeerida mõne päeva jooksul enne üldkoosolekut, et oleks võimalik hääletada, kehtib endiselt mitmetes ELi riikides. Mõnedes riikides on see õigupoolest kohustuslik. See on kulukas tava, mis takistab aktsionäridel aktsiatega kaubelda enne üldkoosolekut. Samuti peab enamik institutsioonilisi investoreid seda hääletamise üheks suurimaks tõkkeks. Kavandatava direktiivi artikkel 7 välistab igasuguse ettepaneku aktsiaid “blokeerida”, nõudes nende deponeerimist enne üldkoosolekut. EMSK tervitab kõnealust punkti eriti, ehkki on teadlik, et nende riikide arv on piiratud, kus see veel on lubatud.

1.3 EMSK usub, et direktiiv peaks tunnustama vajadust parema õigusliku reguleerimise järele ja juhib tähelepanu eelkõige 2003. aasta detsembri paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktile 34, mis soovib liikmesriikidel “enda tarbeks ja ühenduse huvides koostada tabelid, mis näitavad võimalikult suures ulatuses käesoleva direktiivi ja ülevõtmismeetmete omavahelist vastavust, ning need avalikustada”.

1.4 EMSK sooviks näha läbipaistvuse parandamiseks ja aktsionäride osaluse innustamiseks elektroonilise hääletamise laialdasemat kasutamist, kuid usub, et see tuleks jätta asjaomaste ettevõtete hooleks, aga soovib, et liikmesriigid väldiksid tõkete kehtestamist elektroonilise hääletamise laialdasemale kasutamisele üldkoosolekul.

1.5 Tulenevalt eelnevast ootab EMSK turvalise internetihääletuse laialdasemat kasutamist, mis võib sisaldada ka SMSide kasu-

tamist. Seda tuleks julgustada, kuid mitte teha kohustuslikuks ühenduse direktiiviga.

1.6 EMSK tervitab eriti artiklis 10 sätestatud ettepanekuid volikirja alusel hääletamise kohta. Eelkõige tervitab EMSK piirangute kõrvaldamist hääletamiselt volikirja alusel, mille kohaselt mõnedes liikmesriikides piirduvad “volitatud isikud” aktsionäride sugulastega.

1.7 EMSK toetab ideed, et liikmesriigid võivad sätestada ühe kindla kuupäeva viitega täpsustatud päevade arvule enne üldkoosolekut ning võidakse sätestada, et ettevõtte ei ole kohustatud vastama küsimustele, mis on esitatud pärast kõnealust kuupäeva.

1.8 EMSK soovib näha artikli 5 karmistamist seoses aktsionäride teavitamisega enne üldkoosolekut.

2. Euroopa Komisjoni ettepanek

See käsitleb tõkkeid aktsionäride piiriülesele hääletamisele.

2.1 Tulenevalt hiljutistest arvukatest skandaalidest seoses ettevõtete juhtimisviigadega Euroopa Liidus ja USAs on vaja innustada aktsionäre etendama aktiivsemat rolli üldkoosolekul hääletamise teel. Kõnealuse ettepaneku eesmärk on kaitsta aktsionäride õigusi mitte ainult Euroopa Liidus, vaid ka igal pool mujal maailmas.

2.2 Käesoleva ettepaneku eesmärk on parandada äriühingute juhtimist ELis noteeritud ettevõtetes, tõhustades õigusi, mida aktsionäridel on võimalus kasutada seoses ettevõtte koosolekuga. Eelkõige püütakse see saavutada viisil, et oleks tagatud võimalus raskusteta ettevõtte koosolekul hääletada neil aktsionäridel, kes omavad aktsiaid mõnes teises liikmesriigis registreeritud ja noteeritud ettevõtetes.

2.3 Direktiivi eelnõu käsitleb järgmist nelja olulist küsimust:

- a) "aktsiate blokeerimise" kaotamine,
- b) piisav ettepanek koosolekute puhul (sealhulgas nõue, et kõikide aktsionäride üldkoosolekute kokkukutsumisest teataks vähemalt 30-päeva ette),
- c) õiguslike tõkete kõrvaldamine elektrooniliselt osalemiselt,
- d) võimalus koosolekul viibimata hääletada.

2.4 Käesolev ettepanek on üks lühiajalistest meetmetest, mis pakuti välja komisjoni 21. mai 2003. aasta teatise nõukogule ja Euroopa Parlamendile teemal "Äriühinguõiguse ajakohastamine ja äriühingute juhtimise tugevdamine Euroopa Liidus — arengukava" ⁽¹⁾.

2.5 Komisjon märgib, et hääletamisprotsess äriühingu üldkoosolekutel on liikmesriigiti väga erinev ning see on sageli keeruline protseduur. Olukord on veelgi keerulisem, kui aktsiaid omatakse väljaspool ELi.

2.6 Komisjon usub, et ELi tasandil kehtivad õigusaktid ei käsitle piiriülese hääletamise probleemi piisavalt. Praegu tuleb äriühingutel direktiivi 2004/109/EÜ ("läbipaistvuse direktiiv") artikli 17 alusel teha seoses koosolekutega kättesaadavaks piiratud hulk teavet. Läbipaistvuse direktiivis ei käsitleta aga aktsionäride hääletamisprotsessi.

2.7 Hääletamine võib olla keeruline protsess. Sageli omavad investorite nimel aktsiaid vahendajad. Sellisel juhul võib hääletamine hõlmata sündmuste ahelat, kuhu on kaasatud äriühingud, registripidajad, depoopangad, investeerimisjuhid, väärtpaberite keskdepositooriumid ja volikirja alusel hääletamist võimaldavad asutused.

3. Võimalused

3.1 Ei ole tagatist, et turg reageerib aktsionäride õiguste parandamiseks piisavalt kiiresti või et kõigis liikmesriikides toimub seadusandlusega seotud asjakohane muutus, mis lahendab hääletamisprotsessi keerukuse probleemi.

3.2 Komisjoni soovitusel ei ole õiguslikku kaalu, kuid see annaks liikmesriikidele paindlikkuse seda komisjoni suuniste alusel oma riiklikes süsteemides rakendada.

⁽¹⁾ KOM(2003) 284 lõplik "Äriühinguõiguse ajakohastamine ja äriühingute haldamise tugevdamine Euroopa Liidus — arengukava".

Soovitus ei tagaks miinimumstandardite kehtestamist sellistes võtmevaldkondades, mis on piiriülese hääletamise probleemide ja suurenenud kulude põhjuseks, näiteks aktsiate blokeerimine, mille puhul investoreid heidutab võimalus, et kõnealune nõue võib olla kehtestatud liikmesriigi tasandil.

3.3 Määrusega kehtestatakse ühtne käsitlus, olenemata liikmesriikide seadustest. See võib ka tagada tiheda ühise raamistiku loomise piiriüleste küsimuste jaoks. Määrusel oleks täiendav eelis — välditakse võimalust, et liikmesriigid rakendavad direktiivi ülemäära rangelt.

Komisjon usub, et määruse kulud võivad olla märkimisväärsed, kuna ei oleks võimalik pakkuda paindlikkust erinevuste puhul, mis iseloomustavad ELi liikmesriikide õiguslikke traditsioone.

3.4 Direktiiv lubaks erinevusi liikmesriikide tavades, vältides aktsiate ja aktsionäride eri klasside vahelist tasakaalustamatust ning soodustades põhilisi miinimumstandardeid.

4. Kulud ja tulud

4.1 Tulud

4.1.1 Lühemas perspektiivis saavad ettepanekust suurimat kasu institutsioonilised investorid, kelle aktsiaportfelli kuulvad hetkel piiriülese aktsiad. Piiriülese hääletamise takistustega seotud kulud tähendavad, et investoritel ei ole võimalik äriühingute juhtimises nii aktiivselt osaleda, kui nad ehk soovivad.

4.1.2 Pikemas perspektiivis võib ettepanek julgustada väiksemaid investoreid, kelle puhul piiriüleste aktsiate omamist takistavad hääletamisega seotud kõrged kulud, suurendama oma osalust kõnealustes aktsiates. See võimaldab neil oma aktsiaportfelli veelgi varieerida, vähendades seega riski. Üldiselt peaks ettepanek pikemas perspektiivis kaasa tooma suurema likviidsuse Euroopa kapitaliturgudel.

4.1.3 Praegu on piiriülesele hääletamisele mitmeid takistusi. Mõnedes riikides on jätkuvalt probleemiks aktsiate blokeerimine ning paljud investorid peavad seda tõsiseks takistuseks hääletamisele. Sellisena on see takistuseks piiriüleste kapitaliturgude tõhusale toimimisele. Lisaks valitseb investorite seas segadus blokeerimiskorralduste täpse olemuse üle ELi riikides. Ka see põhjustab investoritele olulisi kulusid, mida direktiivi eelnõu võiks vähendada.

4.1.4 Tehakse ebaõiglast vahet liikmesriigisestest ning piiriüleste aktsionäride vahel seoses üldkoosolekut käsitleva teabega, mis on kättesaadav piiriülestele aktsionäridele. Komisjoni eelnõu tagab, et kõigil turgudel on kättesaadav piisav ja õigeaegne teave ning see peaks seega aitama kõnealust probleemi leevendada.

4.1.5 Euroopa Kohtu praktikas rõhutatakse vajadust, et liikmesriigid väldiksid seda, et üks aktsionäride klass kasutab teisi klasse ära, kahjustades nõnda nende huve.

4.1.6 Hääletamine volikirja alusel ning uuesti registreerimise nõuded on sageli kulukad ning on ka komisjoni mõju hinnangul põhinevaid tõendeid, et kõnealuste kulude tase hoiab väikeseid fonde tõhusalt hääletamisest eemal. Komisjoni ettepanek peaks lihtsustama volinike määramise protsessi ja täpsustama, keda võib volitatud isikuteks määrata, ning laiendama teatavates riikides volitatud isikute õigusi.

4.1.7 Kui koosoleku juhataja on aktsionäride volitatud isik, siis peaks ta hääletama täpselt kõnealuste aktsionäride soovide kohaselt.

4.2 Kulud

4.2.1 Väljapakutud ühtne etteteatamise ajavahemik tooks kaasa teatava paindlikkuse puudumise nende liikmesriikide jaoks, kes nõuavad erakorralise üldkoosoleku puhul üksnes 14-päevast etteteatamist.

4.2.2 Nõue anda aktsionäride kirjalikele küsimustele kirjalikud vastused on väga oluline.

4.2.3 Direktiivi eelnõu artiklites 5 ja 7 on sätestatud 30-päevane ajavahemik registreerimise kuupäeva ja koosoleku kuupäeva vahel, et abistada aktsionäre hääletamisel.

5. Konkreetsed märkused

5.1 EMSK tervitab komisjoni ettepanekut, kuna takistused piiriülesele hääletamisele põhjustavad ühtse turu moonutusi.

5.2 Kuna rahandussektor mõjutab oluliselt majandust ja tööhõive arengut, tuleks vältida kõike, mis takistab aktsionäride osalemist. Komisjoni ettepaneku eesmärgiks on seda teha.

5.3 Piiriülene hääletamine on praegu aprioorselt kulukam mitteresidentidest aktsionäridele kui selle riigi residentidele, kus

asjaomase ettevõtte aktsiad on noteeritud. See on üks näide turu moonutusest.

5.4 Komitee usub, et praegu on liiga palju piiranguid, mis muudavad volikirja alusel hääletamise mõnes liikmesriigis liiga tülikaks.

5.5 Aktsiate blokeerimine, s.o kohustus aktsiad deponeerida või blokeerida mõne päeva jooksul enne üldkoosolekut, et oleks võimalik hääletada, eksisteerib ikka veel mitmetes ELi riikides. Mõnedes riikides on see õigupoolest kohustuslik. See on kulukas tava, mis takistab aktsionäridel aktsiatega kaubelda kuni nädalaid enne üldkoosolekut. Ka suurem osa institutsioonilistest investoritest peab seda üheks suurimaks takistuseks hääletamisele.

5.6 EMSK jagab komisjoni seisukohta, et üldkoosolekuga seotud teabe hiline kättesaadavus või selle puudulikkus ning kokkuvõtte kujul esitatud resolutsioonid ning liiga lühike etteteatamise aeg on peamised takistused, millega mitteresidentid oma aktsionäri õiguste maksmapanemisel kokku puutuvad. Kõik asjaomased dokumendid, sealhulgas audiitori aruanded, vastused aktsionäride küsimustele ja üldkoosolekute kutsed, samuti kõnealustel koosolekutel esitamisele tulevad ettepanekud tuleb teha kättesaadavaks nii elektrooniliselt kui paberkanalil.

5.7 Artikkel 8 käsitleb üldkoosolekul osalemist elektrooniliste vahendite abil. Kuna tehnoloogia areneb väga kiiresti, teeb komisjon ettepaneku, et liikmesriigid "ei keela aktsionäridel üldkoosolekul osalemast elektrooniliste vahendite abil".

5.8 Komisjoni tekstis ei käsitleta eriti esitajaaktsiate probleemiatikat, nende omanikega toimub suhtlemine peamiselt ajaleheteadaannete kaudu. EMSK leiab, et elektrooniline sidepidamine on kaasaegsem, kiirem ja kindlasti ka odavam.

5.9 Artiklis 10 täpsustatakse volikirja alusel hääletamise korraldust ning kaotatakse korraldused, mille alusel teatavad äriühingud kehtestavad piirangud isikutele, kellele võib volikirja anda.

5.10 EMSK ei pea soovitatavaks tegevusetuse varianti, teisisõnu praeguse olukorra säilitamist. Takistused muudavad piiriülese hääletamise väikeaktsionäride jaoks lubamatult kalliks ning institutsiooniliste investorite jaoks väga kulukaks.

Brüssel, 13. september 2006

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND